

Obrazac „Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu“	
OSNOVNI PODACI	
Ime i prezime	Kristina Maratović
Zvanje	magistra edukacije povijesti i hrvatskog jezika i književnosti
Naziv škole u kojoj ste trenutano zaposleni	Osnovna škola Luke Perkovića Brinje
Adresa elektroničke pošte	kristina.maratovic@skole.hr
Naslov metodičkih preporuka	Razvoj pisma u starom vijeku
Predmet (ili međupredmetna tema)	Povijest
Za međupredmetnu temu obavezno navesti u sklopu kojega nastavnoga predmeta se izvodi. Dodatno može i sat razrednika ili izvannastavna aktivnost, ali najmanje jedan nastavni predmet je obavezan.	/
Razred	5. razred
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	POV OŠ C.5.1. Učenik obrazlaže važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku. POV OŠ E.5.1. Učenik obrazlaže važnost povijesti, uspoređuje različite ideje, umjetnosti, predmete svakodnevne uporabe te pojavu pismenosti u prapovijesti i starome vijeku.
Tijek nastavnoga sata	Uvodni dio – 5 minuta Središnji dio – 30 minuta Završni dio – 10 minuta
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	Tijekom ovoga nastavnog sata učenici se služe pripremljenim digitalnim materijalom (igrom otkrivanja nepoznatog zapisa) putem poveznice https://view.genial.ly/5d31f74d8f45570f68e77cdd/game-breakout-razvoj-pisma-u-starom-vijeku . U njega su ugrađene različite aktivnosti i sadržaji učenja te zadaci za provedbu vrednovanja. Učitelj ima ulogu moderatora: prati rad učenika, pomaže im u snalaženju digitalnim materijalom, rješava eventualne nejasnoće, vodi raspravu te daje dodatne informacije za bolje razumijevanje gradiva.

	<p>1. U uvodnom dijelu učenici:</p> <ul style="list-style-type: none">- upoznaju temu digitalnog materijala i čitaju upute za rad- igraju „Pokvareni telefon“ prema uputama u digitalnom materijalu, a zatim komentiraju odgovarajući na postavljena pitanja <p>2. U središnjem dijelu učenici:</p> <ul style="list-style-type: none">- aktiviraju predznanje o važnosti otkrića pisma za određivanje granice prapovijesti i povijesti- čitaju sadržaj o slikovnom pismu- objašnjavaju povezanost trgovine i poznavanja pisma- aktiviraju predznanje o geografskom položaju Sumera služeći se zemljovidom- čitaju sadržaj o klinastom pismu te raspravljaju o obilježjima glinene pločice ispisane tim pismom- analiziraju povijesne izvore - odabrane članke Hamurabijevog zakonika te dio Epa o Gilgamešu služeći se postavljenim pitanjima za usmenu raspravu- aktiviraju predznanje o geografskom položaju Egipta služeći se zemljovidom- radom u paru istražuju informacije o hijeroglifima i njihovom dešifriranju služeći se postavljenim poveznicama na internetske sadržaje, a zatim prezentiraju svoje radove (usmeno, pisano ili u nekom od digitalnih alata za dijeljenje učeničkih radova)- objašnjavaju položaj pisara u društvu prisjećajući se piramide društvenih odnosa u Egiptu- čitaju sadržaj o piktografiji i prepoznaju piktograme u današnjoj komunikaciji- usmeno navode nedostatke slikovnog pisma- čitaju sadržaj o feničkom izumu glasovnog pisma te zapisuju svoje ime na tom pismu- usmeno uspoređuju slikovno i glasovno pismo- čitaju sadržaj o vrstama podloga za pisanje- proučavaju izvor o Asurbanipalovoj knjižnici i usmeno odgovaraju na postavljena pitanja- istražuju proces izrade papirusa i pergamene- čitaju sadržaj o Knjizi mrtvih te prepoznaju dijelove priče „Vaganje srca“ na slikovnom izvoru <p>3. U završnom dijelu učenici:</p> <ul style="list-style-type: none">- rješavaju kviz za ponavljanje gradiva- otkrivaju prijevod zagonetnog zapisa, komentiraju njegovo značenje i objašnjavaju povezanost s igrom „Pokvareni telefon“ koju su odigrali na početku sata- provode samovrednovanje zalaganja i truda uloženog u rješavanje ovoga digitalnog materijala
<p>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</p>	<ul style="list-style-type: none">- slikovno i glasovno pismo- klinasto pismo- hijeroglifi

	<ul style="list-style-type: none">- piktografija- glasovno pismo- fenički alfabet- podloge za pisanje<ul style="list-style-type: none">- glinene pločice- kamen- papirus- pergamena- papir
<p>Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute</p>	<p>Vrednovanje za učenje</p> <ul style="list-style-type: none">- praćenje aktivnosti tijekom sata i nakon sata- kviz za ponavljanje gradiva (određivanje točnosti tvrdnje, prepoznavanje obilježja slikovnog i glasovnog pisma, raspoređivanje vrsti pisma prema nazivu i narodu, odabir točnog odgovora, kronološki poredak korištenja podloga za pisanje) <p>Vrednovanje kao učenje</p> <ul style="list-style-type: none">- samovrednovanje - učenici u digitalnom materijalu kliknu na određeni emotikon (suvremeni piktogram) ovisno o tome kako su procijenili svoje zalaganje u provedenim aktivnostima te usmeno obrazlažu svoj odabir
<p>Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi</p>	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Trgovina i pismo</i> – zadatak kritičkog promišljanja o utjecaju trgovine na pojavu prvih pisama2. <i>Glinena pločica</i> – zadatak kritičkog promišljanja o prednostima i nedostacima uporabe glinenih pločica za pisanje klinastim pismom3. <i>Hamurabijev zakonik</i> – rad na pisanom povijesnom izvoru (usmeno odgovaranje na pitanja o sadržaju)4. <i>Ep o Gilgamešu</i> – rad na pisanom povijesnom izvoru (usmeno odgovaranje na pitanja o sadržaju)5. <i>Današnji piktogrami</i> – zadatak prepoznavanja primjera uporabe piktograma u suvremenoj komunikaciji6. <i>Dešifriranje hijeroglifa</i> – istraživački zadatak izvora o Jean-Francoisu Champollionu i Kamenu iz Rosette (rad u paru)7. <i>Pisari</i> – zadatak kritičkog promišljanja o položaju pisara u egipatskom društvu8. <i>Nedostaci slikovnog pisma</i> – zadatak kritičkog promišljanja o mogućim nedostacima slikovnog pisma9. <i>Fenički alfabet</i> – zadatak prevođenja vlastitog imena na znakove feničkog alfabeta10. <i>Slikovno i glasovno pismo</i> – zadatak usmene usporedbe ovih dviju vrsta pisma11. <i>Stvaranje glasovnog pisma</i> – zadatak za poticanje kreativnosti putem stvaranja vlastitog primjera glasovnog pisma (rad u grupi; dodatna aktivnost)12. <i>Asurbanipalova knjižnica</i> – istraživački zadatak o Asurbanipalovoj knjižnici

	<p>13. <i>Opis izrade papirusa; opis izrade pergamene</i> – istraživački zadaci o procesima nastanka ovih dviju vrsta podloga za pisanje</p> <p>14. <i>Prepoznavanje priče „Vaganje srca“</i> – rad na slikovnom povijesnom izvoru putem prepoznavanja dijelova i pisma priče prikazane na papirusu</p> <p>15. <i>Recikliranje papira</i> – istraživački zadatak o recikliranju papira te provođenje jednakog postupka kod kuće ili na sljedećim satovima Povijesti (dodatna aktivnost)</p>
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>Odgojno-obrazovni ishodi predmeta:</p> <p><u>Hrvatski jezik</u></p> <p>A. 5. 1 Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom.</p> <p>A. 5. 3 Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.</p> <p>B. 5. 1 Učenik obrazlaže doživljaj književnoga teksta, objašnjava uočene ideje povezujući tekst sa svijetom oko sebe.</p> <p><u>Matematika</u></p> <p>B.5.2. Prikazuje skupove i primjenjuje odnose među njima za prikaz rješenja problema.</p> <p><u>Likovna kultura</u></p> <p>A.5.1. Učenik istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideje koje izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom</p> <p><u>Informatika</u></p> <p>A.5.1 pronalazi i vrednuje informacije.</p> <p>Očekivanja međupredmetnih tema:</p> <p><u>Učiti kako učiti</u></p> <p>uku A.2.1. Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.</p> <p>uku B.2.4. Na poticaj učitelja, ali i samostalno, učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate te procjenjuje ostvareni napredak.</p> <p>uku C.2.4. Učenik se koristi ugodnim emocijama i raspoloženjima tako da potiču učenje i kontrolira neugodne emocije i raspoloženja tako da ga ne ometaju u učenju.</p> <p>uku D.2.1. Učenik stvara prikladno fizičko okruženje za učenje s ciljem poboljšanja koncentracije i motivacije.</p> <p>uku D.2.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.</p> <p><u>Uporaba IKT-a</u></p>

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnoga poziva. Nisu obvezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene metodičkih preporuka.

	<p>ikt A.2.1. Učenik prema savjetu odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju za obavljanje zadatka.</p> <p>ikt A.2.2. Učenik se samostalno koristi njemu poznatim uređajima i programima.</p> <p>ikt A.2.3. Učenik se odgovorno i sigurno koristi programima i uređajima</p> <p>ikt C.2.2. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.</p> <p>ikt C.2.3. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno uspoređuje i odabire potrebne informacije među pronađenima.</p> <p>ikt C.2.4. Učenik uz učiteljevu pomoć odgovorno upravlja prikupljenim informacijama.</p> <p>ikt D.2.2. Učenik rješava jednostavne probleme s pomoću digitalne tehnologije.</p> <p><u>Građanski odgoj i obrazovanje</u></p> <p>goo A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.</p> <p><u>Osobni i socijalni razvoj</u></p> <p>osr A.2.1. Razvija sliku o sebi.</p> <p>osr A.2.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.</p> <p>osr A.2.3. Razvija osobne potencijale.</p> <p>osr A.2.4. Razvija radne navike.</p> <p>osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.</p> <p>osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije.</p> <p>osr B.2.3. Razvija strategije rješavanja sukoba.</p> <p>osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu.</p> <p><u>Održivi razvoj</u></p> <p>odr A.2.1. Razlikuje pozitivne i negativne utjecaje čovjeka na prirodu i okoliš.</p> <p>odr C.2.3. Prepoznaje važnost očuvanje okoliša za opću dobrobit.</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	<p>Informatika i Uporaba IKT:</p> <ul style="list-style-type: none">- korištenje digitalnog materijala, računala ili tableta i internetskih stranica <p>Hrvatski jezik:</p> <ul style="list-style-type: none">- rad na književnom tekstu „Ep o Gilgamešu“ kao povijesnom izvoru- stvaranje vlastitog pisma (dodatna aktivnost) <p>Likovna kultura:</p> <ul style="list-style-type: none">- crtanje prijevoda vlastitog imena na znakove feničkog alfabeta i izložba radova na razrednom panou <p>Održivi razvoj:</p> <ul style="list-style-type: none">- recikliranje papira (dodatna aktivnost)
Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	<p>U digitalnom materijalu nema predviđenih posebnih aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama, ali se cijeli sadržaj može prilagoditi učenicima s lakšim stupnjem oštećenja vida (slabovidnosti) na način da se zaslon</p>

	računala ili tableta zumira na veću vrijednost. Učenici s govornim teškoćama mogu se bez prepreka služiti digitalnim materijalom, a u aktivnostima koje zahtijevaju usmeno obrazloženje to, umjesto njih, mogu učiniti drugi učenici, učitelj/ica ili svoje odgovore mogu zapisati.
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Predložene dodatne aktivnosti: 1. stvaranje vlastitog glasovnog pisma radom u grupi za domaću zadaću i/ili na sljedećem satu Povijesti, prema zadanim uputama u digitalnom materijalu 2. recikliranje papira za domaću zadaću i/ili na sljedećem satu Povijesti, prema zadanim uputama u digitalnom materijalu
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	/
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	/
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	Digitalni materijal <i>Razvoj pisma u starom vijeku</i> , autorica Kristina Maratović: https://view.genial.ly/5d31f74d8f45570f68e77cdd/game-breakout-razvoj-pisma-u-starom-vijeku (napomena: nakon otvaranja treba proširiti materijal preko cijelog zaslona za bolju vidljivost sadržaja)
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	U digitalni materijal ugrađene su poveznice koje će učenike odvesti na internetske stranice: On-line izdanje Hrvatske enciklopedije, Leksikografski zavod Miroslav Krleža: http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=14795 http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=51851 http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=46544 http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=47573 http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=57988 Web portal "starapovijest.eu": https://www.starapovijest.eu/kamen-iz-rozete-rosette-odgonetavanje-hijeroglifa/ Slobodna enciklopedija Wikipedija: https://hr.wikipedia.org/wiki/Jean-Fran%C3%A7ois_Champollion https://hr.wikipedia.org/wiki/Feni%C4%8Dko_pismo https://hr.wikipedia.org/wiki/Knjiga_mrtvih On-line izdanje Proleksis enciklopedije, Leksikografski zavod Miroslav Krleža: http://proleksis.lzmk.hr/51613/ Mrežna usluga za razmjenu videozapisa Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=6nhIR-MK08E https://www.youtube.com/watch?v=Pk4yTs4fCbK https://www.youtube.com/watch?v=mKQbEvL-Gas https://www.youtube.com/watch?v=AHq99UNOZlg https://www.youtube.com/watch?v=Unn-4-OD71o